

חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984¹

פרק א': פרשנות

(תיקון התשס"ז)

הגדרות

(תיקונים:

התשמ"ח, התשנ"ב,

התשנ"ז, התשס"ז)

1. בחוק זה -

"גרוטות רכב" - רכב שיצא מכלל שימוש מחמת שהתיישן, שפורק או שנקבע כרכב באובדן גמור, וכן שלד של רכב או חלקים ממנו;

"השלכה" - לרבות זריקה, שפיכה, נטישה, השארה או גרם לכלוך באופן אחר; "כלי שיט" - כהגדרתו בפקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971;

"מכל למשקה" - כלי קיבול לשימוש חד-פעמי עשוי מתכת, זכוכית, פלסטיק, נייר או חומר אחר, שמשווקים בו משקה, למעט חלב ומוצריו, בין שהוא ריק ובין שהוא מלא;

"פסולת" - לרבות שיירי מזון, קליפות, ניירות, בקבוקים, תיבות, קופסאות, קרטונים, אריזות למיניחה, גרוטאות, פסדים, צמיגים, גזם, גזרי עץ, קרשים, סמרטוטים, בדלי סיגריות, אשפה מכל סוג וכן כל דבר אחר העלול לגרום אי נקיון או אי סדר, למעט פסולת בנין וגרוטות רכב;

"פסולת בנין", "פסולת גושית" - חמרים ושיירי חמרים המשמשים לבניה, או משתמשים בהם בקשר לעבודות בניה, לרבות ערימות אדמה וחלקי הריסות של מבנים;

"רכב", "רכב מסחרי" ו"רכב ציבורי" - כמשמעותם בפקודת התעבורה;

"רשות הרבים" - כל מקום שהציבור רשאי להשתמש בו או לעבור בו או שהציבור משתמש או עובר בו למעשה;

"רשות מקומית" - למעט ועד מקומי;

"המשרד" - המשרד להגנת הסביבה;

"השר" - השר להגנת הסביבה.

1. ס"ח 1118, התשמ"ד (7.6.1984), עמ' 142.

תיקונים:

ס"ח 1243, התשמ"ח (11.3.1988), עמ' 52;

ס"ח 1374, התשנ"ב (18.12.1991), עמ' 22;

ס"ח 1422, התשנ"ג (11.6.1993), עמ' 118;

ס"ח 1622, התשנ"ז (10.4.1997), עמ' 132;

ס"ח 1724, התש"ס (10.1.2000), עמ' 75;

ס"ח 1751, התש"ס (13.8.2000), עמ' 271 ו-276 [התש"ס (מס') 2];

ס"ח 1958, התשס"ד (15.8.2004), עמ' 545;

ס"ח 2079, התשס"ז (23.1.2007), עמ' 88. הצ"ח - ממשלה 236, התשס"ו, עמ' 298

ו-317;

ס"ח 2155, התשס"ח (11.6.2008), עמ' 537. הצ"ח - כנסת 196, התשס"ח, עמ' 112;

ס"ח 2181, התשס"ח (11.8.2008), עמ' 864 [התשס"ח (מס') 2]. הצ"ח - כנסת 159,

התשס"ו, עמ' 216;

ס"ח 2191, התשס"ט (16.11.2008), עמ' 94. הצ"ח - כנסת 259, התשס"ט, עמ' 5;

ס"ח 2203, התשס"ט (23.7.2009), עמ' 164 [התשס"ט (מס') 2]. הצ"ח - ממשלה 436,

התשס"ט, עמ' 348.

פרק ב': השלכת פסולת ולכלוך ברשות הרבים

(תיקון התשס"ז)

2. לא ישליך אדם פסולת, פסולת בנין או גרוטות רכב ברשות הרבים או מרשות הרבים לרשות היחיד, ולא ילכלך את רשות הרבים.

איסור לכלוך
והשלכת פסולת

3. כל מי שבידו השגחה על קטין שטרם מלאו לו שלוש עשרה שנים, הנמצא עמו ברכב, לא יניח לקטין להשליך פסולת מהרכב.

אהריות לגבי
קטנים ברכב

4. (א) הוכח כי פסולת או פסולת בנין הושלכו מתוך רכב, רואים, לענין סעיף 2, את בעל הרכב או את האדם האחראי לרכב, כאילו הוא השליך את הפסולת או את פסולת הבנין, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן ואת זהותו של האדם שהרכב היה ברשותו בעת ההשלכה, או שהרכב נלקח ללא הסכמתו.

הזקות לענין
השלכת פסולת
ופסולת בנין מתוך
רכב
(תיקון התשנ"ב)

(ב) הוכח כי פסולת או פסולת בנין הושלכו מתוך רכב, רואים, לענין סעיף 2, את מי שנהג בו אותה עת כאילו הוא השליך את הפסולת או את פסולת הבנין, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן ואת זהותו של המשליך; הוראה זו לא תחול לגבי מי שנהג באוטובוס או ברכב ציבורי, למעט מונית, וכן לא תחול על מי שנהג ברכב מסחרי בלתי אחוד כאשר הפסולת הושלכה מתוך החלק הנפרד מתא הנהג.

(ג) הוכח כי פסולת הושלכה מכלי שיט, רואים לענין סעיף 2 את בעל כלי השיט, קברניטו, מפעילו או האחראי לו, כאילו הוא השליך את הפסולת, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן וכי המעשה נעשה שלא בידיעתו והוא נקט את כל האמצעים הסבירים למנוע את ההשלכה ולגלות את זהותו של משליך הפסולת.

5. הושלכה גרוטת רכב, רואים, לענין סעיף 2, את בעלה כאילו הוא שהשליכה, זולת אם הוכיח שלא הוא עשה כן וברשות מי היתה גרוטת הרכב אותה עת, או שגרוטת הרכב נלקחה ללא הסכמתו.

הזקה לענין גרוטות
רכב

4.5. (א) הכותב, מצייר, משרטט או חרט על מקרקעין של זולתו, שלא כדין, או מדביק, תולה, מניח או קובע עליהם, שלא כדין, כל כתב, מודעה או שלט, רואים אותו, לענין סעיף 2, כמלכלך את רשות הרבים.

הזקות לענין לכלוך
רשות הרבים
(תיקונים:
התשנ"ב, התשנ"ז)

(ב) הודבקו או נקבעו כתב, מודעה או שלט כאמור בסעיף קטן (א), רואים לענין סעיף 2, גם מי שתכנם של הכתב, המודעה או השלט מצביע עליו כמי שהזמין את הכנתם או הדבקתם או הורה על כך, זולת אם הוכיח כי לא הוא עשה כן וכי המעשה נעשה שלא בידיעתו והוא נקט את כל האמצעים הסבירים למנוע את ביצוע המעשה.

(ג) (בטל).

(ד) בסעיף זה, "כתב" - לרבות ציור, שרטוט או חריטה.

6. באוטובוס, ברכב ציבורי וברכב מסחרי בלתי אחוד בחלק הנפרד מתא הנהג, יקבע בעל הרכב או נהגו, בצורה גלוייה לעין, שלטים המורים על איסור השלכת פסולת מהרכב.

חובת שילוט ברכב

פרק ג': סילוק פסולת וגרוטות רכב

(תיקון התשס"ז)

7. (א) רשות מקומית תקבע, בכפוף לכל דין, אתרים לסילוק או לריכוז וטיפול בפסולת בנין, גזם, צמיגים או גרוטות רכב, בין בתחומה ובין מחוצה לו בתאום עם הרשות המקומית הנוגעת בדבר; קביעה כאמור יכול שתיעשה במשותף בידי מספר רשויות מקומיות ויכול שתיעשה על פי הוראת, השר לאיכות הסביבה.

אתרים לסילוק פסולת בנין, גזם, צמיגים וגרוטות רכב (תיקונים: התשנ"ב, התשנ"ז)

(ב) (בטל).

(ג) הרשות המקומית תפרסם ברבים הודעה על מקומם של אתרים שנקבעו כאמור.

(ד) לא יפנה אדם פסולת מאחד הסוגים המפורטים בסעיף קטן (א), אלא לאתר שנקבע לכך, למפעל טיפול באשפה, למפעל מיחזור או למישרפה, או בהתאם להוראות שנקבעו בחוק עזר של הרשות המקומית הנוגעת בדבר.
(ה) לענין סעיף זה, "רשות מקומית" - עיריה או מועצה מקומית.

8. (א) רשות מקומית או מי שהשר לאיכות הסביבה הסמיכו לכך (להלן - רשות מוסמכת), רשאית לסלק גרוטות רכב שהושלכו ברשות הרבים או ברשות היחיד, למעט גרוטאות המצויות בחצריו של מי שמחזיק בהן כדין, או מנהל בהן כדין עסק בגרוטות רכב.

סמכות סילוק גרוטות רכב (תיקון התשנ"ב)

(ב) לא תשתמש רשות מוסמכת בסמכותה לסלק גרוטות רכב לפי סעיף זה אלא לאחר שדרשה בכתב מבעלה או מהמחזיק בה לפנותה תוך תקופה שקבעה בדרישה והוא לא עשה כן, ולאחר שהודעה בדבר כוונתה לסלק את הגרוטה הודבקה עליה במקום הנראה לעין, 48 שעות לפחות לפני ביצוע הסילוק.

(ג) לא ניתן לזהות את בעלה של גרוטת הרכב, רשאית הרשות המוסמכת לסלקה אם היא נמצאת באותו מקום לפחות חודש ימים ואם בנסיבות הענין סביר להניח כי בעלה התייאש ממנה מחמת מיעוט שוויה.

ד) סולקה גרוטת רכב כאמור בסעיף קטן (א), זכאית הרשות המוסמכת שסילקה את הגרוטה להחזר הוצאותיה ממי שנמסרה לו דרישה כאמור בסעיף קטן (ב); תעודה מאת הרשות המוסמכת המפרטת הוצאות אלו, תהא ראייה לכך.

א8. (א) הושאר רכב ברשות הרבים במקום אחד במשך תקופה העולה על ששים ימים, רשאית הרשות המוסמכת להורות על גרירתו מהמקום.

השארת רכב
ברשות הרבים
(תיקון התשמ"ח)

(ב) לא תשתמש הרשות המוסמכת בסמכותה כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שדרשה מבעל הרכב לפנותו תוך תקופה שתקבע בדרישה, והודיעה לו כי אם לא יעשה כן בכוונתה לגרור את הרכב ולהעמידו במקום שיפורט בהודעה.

(ג) הודעה כאמור בסעיף קטן (ב) תודבק על הרכב במקום הנראה לעין ותישלח בדואר רשום לבעל הרשום של הרכב, אם ניתן לזהותו, לפחות ארבעה עשר ימים לפני הגרירה.

ב8. (א) נגרר רכב לפי האמור בסעיף א8, ובעליו לא בא לקבלו תוך חדשיים מהיום שבו נמסרה לו הודעה כאמור בסעיף א8(ג), תהא הרשות המוסמכת רשאית למכור את הרכב.

מכירת רכב שנגרר
או החזרתו לבעליו
(תיקון התשמ"ח)

(ב) ביקש בעל רכב לקבל את רכבו, תהא הרשות המוסמכת זכאית לדרוש החזר כל הוצאותיה בגין גרירת הרכב והחזקתו ותשלום כל קנס בגין עבירה הכרוכה בשימוש באותו רכב.

(ג) נמכר רכב כאמור בסעיף זה, תעמוד תמורת מכירתו לרשות בעל הרכב, בניכוי הסכומים המפורטים בסעיף קטן (ב).

ד) תעודה מאת הרשות המוסמכת המפרטת את ההוצאות כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), תהא ראייה להוצאותיה.

ג8. רשות מוסמכת רשאית, לשם עידוד סילוק גרוטות רכב ורכב שאינו בשימוש, לשלם לבעל רכב אשר יביא את רכבו לאתר לסילוק גרוטאות, סכום שייקבע על ידה.

עידוד מסירה
לסילוק
(תיקון התשמ"ח)

ד8. רכב שהובא או נגרר כאמור בסעיפים 8 עד 8ג, יראו אותו כגרוטאה לענין חוק זה ולענין פקודת התעבורה, והוא יהיה לקנינה של הרשות המוסמכת.

דין גרוטות רכב
(תיקון התשמ"ח)

(תיקון התשס"ז)

פרק ד': מכלים למשקה

9. לא ייצר אדם ולא ישווק יבואן מכלים למשקה, אלא אם כן מודפס או מוטבע עליהם או על תווית שעליהם, סימון נראה לעין בדבר איסור השלכת פסולת, הכל לפי קביעת שר התעשייה והמסחר, בהתייעצות עם שר הבריאות.

סימון מכלים
למשקה

(תיקון התשס"ז)

פרק ה': קרן לשמירת הנקיון

10. (א) מוקמת בזה קרן לשמירת הנקיון במסגרת המשרד לאיכות הסביבה (להלן - הקרן).

קרן לשמירת
הנקיון

(תיקונים: התשנ"ב,
התשנ"ג, התשנ"ז,
התשס"ד, התשס"ז)

(ב) מטרת הקרן תהיה לרכז אמצעים כספיים לשמירה על איכות נאותה של הסביבה ובכלל זה לשמירה על הנקיון, למניעת השלכת פסולת וטיפול בפסולת, למיחזור, למניעת מפגעים, למניעת שילוט בלתי חוקי ולמניעת עבירות לפי חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993 (להלן - חוק החומרים המסוכנים) וכן להגנה על הסביבה החופית כהגדרתה בחוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004, למניעת פגיעה בה ולשיקומה.

(ג) השר לאיכות הסביבה יתקין תקנות בדבר סדרי הפעלת הקרן.

(ד) כספי הקרן ייועדו למטרותיה בלבד ויוצאו לפי הוראות השר לאיכות הסביבה בהסכמת שר האוצר.

(ה) כספי הקרן יבואו מהיטל לפי סעיף 11, היטל על הטמנת פסולת לפי סעיף 11ב, קנסות לפי סעיף 13, הקצבות מתקציב המדינה ותרומות.

(ו) השר לאיכות הסביבה ידווח לוועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת בסוף כל שנת תקציב על פעולות הקרן, הכנסותיה והוצאותיה.

(תיקון התשס"ז)

פרק ו': היטלים

11. (א) השר לאיכות הסביבה יקבע בתקנות היטל לשמירת הנקיון (בסעיף זה - ההיטל) על יצרנים ויבואנים של מכלים למשקאות; שיעורו, אופן הצמדתו ודרכי גבייתו של ההיטל ייקבעו בהסכמת שר האוצר ובלבד שהחל ביום י"ז בטבת התשס"ב (1 בינואר 2002), לא ייגבה ההיטל בשל מכלי משקה כהגדרתם בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999, שיצרן או יבואן החזירו בעדם פיקדון לפי הוראות החוק האמור.

היטל לשמירת
הנקיון

[תיקונים: התשנ"ב,
התשנ"ז, התש"ס,
התש"ס (מס' 2)]

(ב) ההכנסות מן ההיטל ישולמו לקרן.

(ג) על גביית ההיטל תחול פקודת המסים (גביה).
(ד) אין בתשלום קנס שהוטל לפי סעיף 13(ב)(4) כדי לפטור מתשלום ההיטל.

11.A. בפרק זה -
"אתר לסילוק פסולת" - מקום המשמש לפינוי ולסילוק של פסולת המפורטת בתוספת;
"היטל הטמנה" - היטל בשל הטמנת פסולת באתר לסילוק פסולת בסכום המפורט בטור ג' לתוספת, לפי סוג הפסולת וסוג האתר כמפורט בטורים א' ו-ב' לתוספת בהתאמה;
"מפעיל" - מחזיק או מנהל של אתר לסילוק פסולת;
"פסולת" - לרבות פסולת בנין וגרוטות רכב.

הגדרות פרק ז'
(תיקון התשס"ז)

11.B. (א) מפעיל אתר לסילוק פסולת ישלם היטל הטמנה לפי הוראות פרק זה.
(ב) היו לאתר לסילוק פסולת שני מפעילים או יותר, חייבים הם בתשלום היטל הטמנה, יחד ולחוד.

היטל על הטמנת פסולת
(תיקון התשס"ז)

11.G. (א) היטל הטמנה ישולם לקרן.
(ב) כספי היטל ההטמנה שיתקבלו בקרן לפי הוראות סעיף זה יתנהלו בחשבון נפרד וישמשו, בכפוף להוראות סעיף קטן (ב), למטרות אלה:
(1) פיתוח, הקמה וייעול של אמצעים חלופיים להטמנת פסולת שפגיעתם בסביבה פחותה מזו של ההטמנה ועידוד השימוש בהם (בסעיף זה - מטרות פיתוח);
(2) שיקום אתרים לסילוק פסולת שההטמנה בהם הסתיימה לפני יום ט' בתמוז התשס"ט (1 ביולי 2009), טיפול במפגעי אסבסט, ופעולות חינוך והסברה לשמירה על איכות נאותה של הסביבה (בסעיף זה - מטרות נוספות).

ייעוד כספי היטל הטמנה
[תיקונים: התשס"ז, התשס"ט (מס' 2)]

(1) כספי היטל ההטמנה שיתקבלו בקרן ישמשו למטרות פיתוח; הוקצו, בשנה מסוימת, כספים למטרות האמורות, ובתום אותה שנה נותרה יתרה מכספי היטל ההטמנה, תוכל היתרה לשמש למטרות הנוספות, ובלבד שהסכום המיועד למטרות הנוספות לא יעלה על 25% מכספי היטל ההטמנה שהתקבלו באותה שנה.

(ג) הנחלת הקרן רשאית להחליט על סיוע למטרות כאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ב1), לפי אמות מידה שתקבע, ובלבד שאמות מידה שלפיהן יינתן סיוע לרשויות מקומיות ייקבעו, בין היתר, בהתחשב במצבן הכלכלי.

11.T1. (א) היטל הטמנה ישולם לא יאוחר מיום ה-15 בכל חודש, בעד הפסולת שהוטמנה באתר לסילוק פסולת בחודש הקודם.

(ב) לא שולם היטל הטמנה במועד כאמור בסעיף קטן (א), ייוספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (בחוק זה - הפרשי הצמדה וריבית), עד למועד תשלומו.
(ג) על גביית היטל הטמנה יחולו הוראות פקודת המסים (גביה).

תשלום היטל
הטמנה וגבייתו
(תיקון התשס"ז)

(המשך בעמוד הבא)

11ה. (א) מפעיל אתר לסילוק פסולת ינהל, לגבי כל רכב מוביל פסולת הנכנס לאתר, רישום הכולל את הפרטים האלה:

(1) מספר רישוי של הרכב;

(2) שם הנהג;

(3) מועד כניסת הרכב לאתר;

(4) סוג הפסולת המובלת ברכב, כמות הפסולת לפי משקלה, ומקור הפסולת על פי הרשום בתעודת המשלוח.

(ב) הרישום כאמור בסעיף קטן (א) ישמש בסיס לחישוב סכום היטל ההטמנה שהמפעיל חייב בתשלומו לפי התוספת.

רישום כניסת
פסולת לאתר
לסילוק פסולת
(תיקון התשס"ז)

111. במועד תשלום היטל הטמנה, ימסור כל מפעיל לחשב המשרד דיווח בדבר פירוט החישוב לקביעת הסכום ששולם, במתכונת שירה עליה חשב המשרד; כן ימציא כל מפעיל לחשב המשרד, בתום כל שנת כספים ולא יאוחר מששה חודשים מתום שנת הכספים, דיווח שנתי הכולל פירוט של סכומי היטל ההטמנה ששילם בשנה הקודמת והחישוב לקביעת הסכומים כאמור; הדיווח השנתי יוגש כשהוא מאומת בתצהיר ומאושר בידי רואה חשבון.

דיווח לענין תשלום
היטל הטמנה
(תיקון התשס"ז)

11ז. חשב המשרד או נציג מטעמו רשאים לדרוש ממפעיל אתר לסילוק פסולת להמציא להם כל מידע ששימש בסיס לעריכת הדיווח לפי סעיף 11ו; נדרש מפעיל אתר לסילוק פסולת להמציא מידע כאמור, ימציאו במועד ובאופן שצוינו בדרישה.

דרישת מידע
ששימש לעריכת
דיווח
(תיקון התשס"ז)

11ח. לא מסר מפעיל אתר לסילוק פסולת דיווח כאמור בסעיף 11ו, או שמסר דיווח כאמור אך לחשב המשרד יש טעמים סבירים להניח שהדיווח אינו נכון, רשאי חשב המשרד, לאחר שנתן למפעיל האתר הזדמנות להשמיע את טענותיו, לקבוע בהחלטה מנומקת את סכום היטל ההטמנה שעל מפעיל האתר לשלם.

קביעת סכום היטל
הטמנה על ידי
חשב המשרד
(תיקון התשס"ז)

11ט. (א) על החלטת חשב המשרד לפי סעיף 11ח ניתן לערער בפני בית משפט שלום, בתוך שלושים ימים מהיום שבו נמסרה ההחלטה.

ערעור על קביעת
סכום היטל הטמנה
(תיקון התשס"ז)

(ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב תשלום היטל הטמנה, אלא אם כן הסכים לכך חשב המשרד או שהורה בית המשפט אחרת.
(ג) התקבל ערעור כאמור בסעיף קטן (א), יוחזר היטל ההטמנה בהתאם לקביעת בית המשפט בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

(ד) על החלטת בית המשפט בערעור ניתן לערער ברשות, ובית המשפט ידון בערעור בשופט אחד.

11.1 (א) סכומי היטל ההטמנה הנקובים בטור ג' לתוספת, יהיו צמודים למדד ויעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף זה - יום העדכון), לפי שיעור עליית המדד החדש לעומת המדד היסודי.
(ב) בסעיף זה -

הצמדה למדד
(תיקון התשס"ז)

"המדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;
"המדד החדש" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון;
"המדד היסודי" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון הקודם, ולענין יום העדכון הראשון - המדד שפורסם בחודש ינואר 2007;
"יום העדכון הראשון" - כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008).

11.1א. אין בתשלום קנס שהוטל לפי סעיף 13(א)(6) עד (9) כדי לפטור מתשלום היטל הטמנה.

תשלום קנס אינו
פוטור מהיטל
הטמנה
(תיקון התשס"ז)

11.1ב. השר רשאי, בצו, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, לשנות את התוספת.

שינוי התוספת
(תיקון התשס"ז)

11.1ג. הנהלת הקרן תדווח לוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת על יישום מטרות הקרן לפי חוק זה אחת לששה חודשים.

דיווח לוועדת
הפנים והגנת
הסביבה של הכנסת
(תיקון התשס"ז)
(תיקון התשס"ז)

פרק ז': אכיפה ועונשין

12.1 (א) השר לאיכות הסביבה ימנה מפקחים לענין חוק זה מבין עובדי המדינה ומבין מי שמונה כדין כפקח או כמפקח מכוח חיקוק, וכן מתוך רשימות פקחים ומפקחים שהגישו לו רשויות נחלים ומעיינות, רשויות ניקוז, רשות הנמלים, רשות שדות התעופה, מינהל מקרקעי ישראל, קרן קיימת לישראל, רשות גנים לאומיים ורשות שמורות הטבע.

מפקחים ונאמני
נקיון
[תיקונים:
התשנ"ב, התשס"ח,
התשס"ח (מס' 2)]

(ב) למפקח כאמור תהיה סמכות לערוך חקירות על עבירות לפי חוק זה; בהשתמשו בסמכות כאמור -

1. עד יום 11.6.2009 יקראו את סעיף 12(א) כאילו לפני "רשויות נחלים ומעיינות" בא: "איגודי ערים, עיריות, מועצות מקומיות".

(1) יהיו למפקח סמכויות שוטר לפי סעיף 2 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969;

(2) יהיה מפקח רשאי להשתמש בכל הסמכויות הנתונות לקצין משטרה בדרגת מפקח לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), וסעיף 3 לפקודה האמורה יחול על הודעה שרשם מכוח סמכות זו.

(ב1) היה למפקח שהוא עובד המשרד חשד כי נעברה עבירה לפי סעיף קטן 13(ב1)(א), רשאי הוא לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, בשינויים המחויבים.

(ג) השר לאיכות הסביבה או ראש רשות מקומית, לגבי תחום אותה רשות ובהסכמת מפקד מחוז במשטרת ישראל, רשאים למנות כל אדם להיות נאמן נקיין; נאמן נקיין שמונה כאמור רשאי, לאחר שהציג תעודת מינוי כנאמן נקיין, לדרוש ממי שעבר לנגד עיניו עבירה על חוק זה להזדהות בפניו; מי שנדרש להזדהות כאמור חייב לעשות כן.

12.A. (א) היה למפקח עובד המשרד יסוד להניח כי נעברה לעניו עבירה לפי סעיף קטן 13(ב1)(א) באמצעות רכב או מרכב, רשאי הוא למסור לנוהג ברכב הודעה האוסרת את השימוש בו לתקופה שלא תעלה על שלושים ימים וליטול את רישיון הרכב לאותה תקופה; בהודעה תצוין הסיבה לאיסור השימוש ברכב ולנטילת הרישיון.

איסור מינהלי על שימוש ברכב [תיקון התשס"ח (מס' 2)]

(ב) הוראות סעיפים 57א(ב) עד (ו), 57ב, 57ד, 57ה, 157 ו-157 לפקודת התעבורה, יחולו, לעניין זה, בשינויים המחוייבים; הסמכות הנתונה בסעיפים אלה לבית המשפט המוסמך לדון בעבירות תעבורה תהיה נתונה לעניין סעיף זה לבית משפט השלום, והסמכויות הנתונות באותם סעיפים לקצין משטרה יהיו נתונות לעניין סעיף זה לעובד המשרד שהשר הסמיך לעניין זה.

13. (א) העושה אחד מאלה, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א) (3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו - כפל הקנס האמור:

עונשין (תיקונים: התשנ"ז, התש"ס, התשס"ז)

- (1) משליך פסולת בניגוד להוראות סעיף 2 למעט השלכת פסולת כאמור בסעיף קטן (ב1);
- (2) אינו מקיים חובת שילוט ברכב בניגוד להוראות סעיף 6;
- (3) אינו מקיים חובת סימון מכלים למשקה בהתאם להוראות סעיף 9;

- (4) אינו מקיים חובת תשלום היטל לשמירת הנקיון שנקבעה בהתאם להוראות סעיף 11, או שאינו מקיים חובות דיווח לענין ההיטל שנקבעו לפי חוק זה;
- (5) מלכלך את רשות הרבים בניגוד להוראות סעיף 2 באופן שאינו מפורט בסעיף קטן (ב)(1), (2) ר(3);
- (6) אינו מקיים חובת תשלום היטל הטמנה, בניגוד להוראות סעיפים 11ב או 11ד;
- (7) אינו מנהל רישום לענין כניסת פסולת לאתר לסילוק פסולת, בניגוד להוראות סעיף 11ה;
- (8) אינו מוסר לחשב המשרד דיווח לענין תשלום היטל הטמנה, בניגוד להוראות סעיף 11ו;
- (9) אינו ממציא לחשב המשרד או לנציג מטעמו מידע שנדרש ממנו, בניגוד להוראות סעיף 11ז.
- (ב) העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו - כפל הקנס האמור:
- (1) (א) משליך פסולת גושית, פסולת בנין, גרוטאות, גרוטות רכב, פסדים או צמיגים בניגוד להוראות סעיף 2;
- (ב) השליך אדם פסולת כאמור בפסקת משנה (א) מרכב, רשאי בית המשפט בנוסף לכל עונש אחר ועל אף האמור בכל דין -
- (1) לפסול אותו אדם מהחזיק ברשיון נהיגה לתקופה שלא תעלה על שנה אחת;
- (2) לפסול אדם, מהחזיק ברשיון הרכב שממנו הושלכה הפסולת, וזאת בין אם אותו אדם הוא המורשע ובין אם לאו, לתקופה שלא תעלה על ששה חודשים; ואולם, לא יחליט בית המשפט על פסילת אדם שאינו המורשע, מהחזיק ברשיון הרכב, אלא לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע טענותיו;
- (3) הורה בית המשפט על פסילת אדם מהחזיק ברשיון הרכב, יורה על מקום הימצא הרכב במהלך תקופת הפסילה;
- (2) משליך פסולת מכלי שיט בניגוד להוראות סעיף 2;
- (3) מלכלך את רשות הרבים באופן המפורט בסעיף 5א(א);
- (4) אינו קובע אתרים לסילוק או לריכוז וטיפול בפסולת לפי הוראות סעיף 7(א);

(א4) מפנה פסולת בניגוד להוראות סעיף 7(ד);

(5) אינו מבצע צו ניקוי לפי הוראות סעיף 13ב.

(ג) העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיז, דינו - ארבע פעמים הקנס האמור בסעיף 61(א)4 לחוק העונשין:

(1) משליך פסולת המכילה חומר מסוכן או אריזה של חומר מסוכן כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, בניגוד להוראות סעיף 2;

(2) עובר עבירה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) באופן או בנסיבות מחמירות שכתוצאה מהם נגרם או עלול להיגרם נזק או זיהום ממשי של הסביבה.

(ד) היתה העבירה עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף, בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס הקבוע לאותה עבירה, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופת הזמן שנקבעה בצו הניקוי לפי סעיף 13ב.

(ה) הורשע אדם, בתוך שנתיים, פעם נוספת בעבירה לפי סעיף זה, דינו - מאסר כאמור בסעיף קטן (ב) או בסעיף קטן (ג), לפי הענין, או כפל הקנס שבת המשפט היה רשאי להטיל עליו, לפי הוראות סעיף זה, בשל העבירה שבה הורשע.

(ו) עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

(ז) קנס שהוטל בשל עבירה לפי חוק זה ישולם לקרן לשמירת הנקיון.

(ח) (1) בשל עבירה שעבר אדם לפי סעיפים קטנים (א)1, (ב) או (ג), שכתוצאה ממנה השיג טובת הנאה או רווח, לעצמו או לאחר, רשאי בית המשפט להטיל עליו קנס בשיעור טובת הנאה או הרווח שהשיג כאמור, נוסף על כל עונש אחר.

(2) לענין סעיף קטן זה, "טובת הנאה" - לרבות הוצאה שנחסכה.

(3) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 63 לחוק העונשין.

13א. על אף הוראות סעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - חוק סדר הדין הפלילי), רשאי שר המשפטים, בהסכמת השר לאיכות הסביבה, לקבוע שיעור קנס העולה על סכום הקנס הקבוע בסעיף האמור לעבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, וכן לעבירת קנס חוזרת, נמשכת או נוספת שעבר אותו אדם, בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות ביצועה, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה.

שיעורי קנסות
(תיקון התשנ"ז)

113. (א) נוכח השר לאיכות הסביבה או מי שהוא הסמיך לענין זה כי הושלכה פסולת או פסולת בנין ברשות הרבים או כי לוכלכה רשות הרבים, וטרם הוגש כתב אישום, רשאי הוא לצוות על מי שהשליך את הפסולת או על מי שלכלך את רשות הרבים, או על בעל הנכס, על מחזיק הנכס שבו הושלכה הפסולת או על מי שהזמין את פינוי הפסולת שהושלכה, או על הרשות המקומית שבתחומה הושלכה הפסולת, לסלק את הפסולת למקום, באופן ובתוך תקופת הזמן שתיקבע בצו ושתחילתה ממועד מסירת הצו, ולנקות את שלוכלך, ורשאי הוא לדרוש, במידת האפשר ובהתאם לנסיבות, להחזיר את המצב לקדמותו.

(1א) (1) נוכח ראש רשות מקומית או מי שהוא הסמיך לענין זה, כי הושלכה פסולת או פסולת בנין ברשות הרבים או כי לוכלכה רשות הרבים, בתחום שיפוט הרשות המקומית וטרם הוגש כתב אישום, ולא הופעלה הסמכות כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא לצוות כאמור בסעיף קטן (א) על מי שהשליך את הפסולת או על מי שלכלך את רשות הרבים או על בעל הנכס שבו הושלכה הפסולת; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכותו של השר לאיכות הסביבה או של מי שהוא הסמיך לענין זה לצוות על הרשות המקומית, כאמור בסעיף קטן (א) באותו ענין;

(2) ניתן לרשות מקומית צו לפי הוראות סעיף קטן (א), אין בהוצאת צו על ידי הרשות המקומית לפי הוראות סעיף קטן זה, באותו ענין, כדי לגרוע מחובתה למלא אחר הוראות הצו שניתן לה.

(2א) הוצא צו לפי סעיפים קטנים (א) או (1א) על ידי השר לאיכות הסביבה, ראש הרשות המקומית או מי שהוסמך לכך, ימציא העתק הצו לבעל הסמכות להוציא צווים כאמור שלא השתמש בסמכותו; הוצא נגד אדם צו לפי סעיף קטן (א) וכן צו לפי סעיף קטן (1א), באותו ענין, יחייבו הראשון מבין הצווים שהומצאו לו.

(ב) מי שלא קיים הוראות צו שניתן לפי סעיף זה, רשאי השר לאיכות הסביבה, ראש הרשות המקומית או מי שכל אחד מהם הסמיך לענין זה, לבצע את הנדרש לפי הצו; בוצע הנדרש כאמור, יהיה מי שנצטווה אך לא מילא אחר הוראות הצו, חייב בתשלום כפל ההוצאות שהוצאו; בוצע הצו על ידי השר לאיכות הסביבה או מי שהוא הסמיך לכך, יהיה התשלום לקרן לשמירת הניקיון; בוצע הצו על ידי ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיך לכך, יהיה התשלום לקופת הרשות המקומית; על גבייתן של הוצאות שהוצאו לפי סעיף זה תחול פקודת המסים (גביה).

(ג) מי שהשר לאיכות הסביבה או ראש רשות מקומית הסמיך לענין ביצוע צו כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי להיכנס לכל מקום לשם ביצוע הצו, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית המשפט.
(ד) על מסירת צו לפי חוק זה יחולו הוראות סעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי בדבר המצאת מסמכים, בשינויים המחויבים.

13ב. (א) הרואה עצמו נפגע על ידי צו שהוצא לפי הוראות סעיף 13ב, רשאי להגיש לבית המשפט המוסמך לדון בעבירה נושא הצו, בקשה לביטולו.
(ב) הגשת בקשה לביטול צו לפי הוראות סעיף קטן (א), אינה מתלה את תוקפו של הצו, כל עוד לא החליט בית המשפט אחרת; החליט בית המשפט להתלות את תוקפו של הצו במעמד צד אחד, תידון הבקשה במעמד הצדדים בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום שבעה ימים מיום ההחלטה.
(ג) בית המשפט רשאי לבטל את הצו, לאשרו או לשנותו.

בקשה לביטול
צו על ידי בית
המשפט
[תיקון התשס"ח
(מס' 2)]

13ג. על אף האמור בסעיף 225א(א) לחוק סדר הדין הפלילי, ניתן להגיש כתב אישום, להמציא הזמנה, או להמציא הודעת תשלום קנס כאמור באותו סעיף, בשל עבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, אם טרם חלפו שנתיים מיום ביצוע העבירה.

התיישנות
(תיקון התשנ"ז)

14. (א) בית משפט שהרשיע אדם בעבירה על חוק זה רשאי, בגזר הדין, בנוסף לכל עונש שיטיל, לחייבו בתשלום הוצאות הניקוי, אם הוגשה לו על כך בקשה מאת מי שהוציא.

חייב בהוצאות
ניקוי

(ב) לענין גביית הסכום שנפסק, החלטה לפי סעיף זה כמוה כפסק דין של אותו בית משפט שניתן בתובענה אזרחית.
(ג) הורשעו בעבירה יותר מאדם אחד, רשאי בית המשפט בהחלטה לפי סעיף זה, להטיל את תשלום ההוצאות על כולם או חלקם, יחד ולחוד, או לחלק סכום זה ביניהם, הכל כפי שנראה לבית המשפט בנסיבות הענין.
(ד) לא פסק בית המשפט בבקשה לפי סעיף זה לגופה, לא יגרע הדבר מזכותו של מי שהוציא את ההוצאות לתבען בתובענה רגילה.

(המשך בעמוד הבא)

14. (א) הוגשו כתב אישום או קובלנה בשל עבירה לפי חוק זה, רשאי בית משפט ליתן צו עשה, צו אל תעשה וכל סעד אחר ככל שיראה לנכון בנסיבות שלפניו, לרבות לביצוע צו לפי סעיף 13ב, והכל כדי למנוע, להפסיק או לצמצם את לכלוך רשות הרבים.

סמכויות בית משפט (תיקון התשנ"ז)

(ב) על צווים שהוציא בית המשפט לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סעיף 20כג(ב) עד (ח) לחוק המים, התשי"ט-1959, בשינויים המחויבים.

15. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 13 על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

אחריות נושא משרה בתאגיד (תיקון התשנ"ז)

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 13 על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

פרק ח': הוראות שונות

(תיקון התשס"ז)

16. (א) השר לאיכות הסביבה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות למניעת לכלוך רשות הרבים.

ביצוע ותקנות (תיקון התשנ"ז)

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין סדרי דין לענין ביצוע סעיף 13(ב)(1)(2).

17. חוק זה יחול גם על המדינה.

תחולה על המדינה

18. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן.

שמירת דינים

19. רשות מקומית רשאית להתקין חוקי עזר בכל ענין שחוק זה דן בו, למעט בעניינים הנידונים בסעיפים 9, 10, 11 ו-11א ולרבות –

חוקי עזר (תיקון התש"ס)

(1) קביעת הוראות בדבר אחריותו של בעל מגרש לנקיון מגרשו והטלת אחריות זו גם על מי שמייצג את בעל המגרש לצורך תשלום מסים או לענין ניצולו המסחרי או שמירת ערכו;

(2) התנאת מתן תעודה לפי סעיף 324 לפקודת העיריות, בתשלום כל קנס שהוטל לפי חוק זה או לפי חוק עזר שהותקן לפי סעיף זה.

20. בתוספת השניה לחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, בסופה יבוא:
 "21. חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984".
- תיקון חוק בתי המשפט
21. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 בתוספת השניה בסופה יבוא:
 "13. עבירה לפי סעיף 2 לחוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984, שנעברה ברשות היחיד של הקובל".
- תיקון חוק סדר הדין הפלילי
- 21א. (א) על עבירה לפי חוק זה, רשאים המנויים להלן, להגיש קובלנה כאמור בסעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי:
 (1) כל אדם - לגבי עבירה שנעברה ברשות היחיד שלו או שגרמה לו נזק;
 (2) רשות מקומית - לגבי עבירה שנעברה בתחומה;
 (3) כל אחד מהגופים הציבוריים והמקצועיים הקבועים בתוספת לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992.
- קובלנה (תיקון התשנ"ז)
- (ב) לא תוגש קובלנה לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן מסר הקובל הודעה לשר לאיכות הסביבה על כוונתו לעשות כן ולא הוגש, תוך 60 ימים לאחר מכן, כתב אישום מטעם היועץ המשפטי לממשלה.
- 21ב. (א) השר יקבע יום ניקיון ארצי במטרה להגביר את המודעות בקרב הציבור לשמירה על הניקיון בשטחים הפתוחים והציבוריים ולהגנה על הסביבה; יום הניקיון הארצי יתקיים בכל שנה בחודש שלפני ט"ו בניסן.
 (ב) ביום הניקיון הארצי יקוימו ברחבי הארץ במחנות צה"ל, ברשויות המקומיות ובמוסדות החינוך פעולות חינוך והסברה בנושא שמירת הניקיון והגנה על הסביבה, לרבות בנושא מיחזור, שיכללו השתתפות בפעולות ניקיון מיוחדות.
- יום ניקיון ארצי (תיקון התשס"ט)
22. חוק שמירת הנקיון, התשל"ו-1976 - בטל.
- ביטול
23. (א) תחילתו של חוק זה למעט סעיף 9, בתום 60 ימים מיום פרסומו; תחילתו של סעיף 9 בתום שנה מיום פרסומו של חוק זה.
 (ב) קביעת אתר כאמור בסעיף 7 תיעשה לא יאוחר מתום שנה מיום פרסום חוק זה.
- תחילה

תוספת
סעיף 11ב
(היטל הטמנה)

בתוספת זו –

”פסולת מעורבת” – פסולת מוצקה, מכל מקור שהוא, לרבות ממשק בית, מבית עסק, מתעשייה או מחקלאות, המכילה מרכיבים אורגניים ואנאורגניים מעורבים, כגון שאריות מזון, אריות פלסטיק או גזם, ואשר אינה מכילה חומר מסוכן;

”פסולת יבשה” – פסולת מוצקה, מכל מקור שהוא, שאינה מכילה מרכיבים אורגניים רקבוביים, כגון גרוטות, צמיגים או עץ מעובד, ואשר אינה מכילה פסולת בנין או חומר מסוכן;

”שאריות מיון פסולת” – פסולת הנוצרת בתהליך מיון והפרדה של פסולת מעורבת ואשר חומר אורגני רקבובי מהווה עד חמישה אחוזים ממשקלה;

”בוצה” – חומר שהוא תוצר לוואי של תהליך טיפול בשפכים במפעל טיפול בשפכים, למעט חומר כאמור המתקבל בתהליך המקדמי של טיפול בשפכים שמבוצעים בו סינון גס והפרדת חול ושמנים, ואשר אינו מכיל חומר מסוכן;

”בוצה תעשייתית” – בוצה הנוצרת בתהליך טיפול בשפכי תעשייה, ואשר מכילה חומר מסוכן; “חומר מסוכן” – כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים.

סכומי היטל הטמנה לפי סוגי פסולת
וסוגי אתרים לסילוק פסולת

טור ג' סכום היטל ההטמנה (בשקלים חדשים לטון)						
בשנת 2011	בשנת 2010	בשנת 2009	בשנת 2008	בשנת 2007	טור ב'	טור א'
					סוג האתר לסילוק פסולת	סוג הפסולת
50	40	30	20	10	אתר לסילוק פסולת מעורבת	1. פסולת מעורבת או פסולת יבשה
4	3.20	2.40	1.60	0.80	אתר לסילוק פסולת יבשה	2. פסולת יבשה
4	3.20	2.40	1.60	0.80	אתר לסילוק פסולת	3. שאריות מיון פסולת
120	96	72	48	24	אתר לסילוק פסולת מעורבת	4. בוצה

טור ג'
 סכום היטל ההטמנה (בשקלים חדשים לטון)

בשנת 2011 ואילך	בשנת 2010	בשנת 2009	בשנת 2008	בשנת 2007	טור ב' סוג האתר לסילוק פסולת	טור א' סוג הפסולת
40	32	24	16	8	אתר לסילוק פסולת	.5 בוצה תעשייתית
"4	3.20	2.40	1.60	0.80	אתר לסילוק פסולת	.6 פסולת בנין

יוסף בורג
 שר הפנים

יצחק שמיר
 ראש הממשלה

חיים הרצוג
 נשיא המדינה